

Riktlinjer för sammanhållet säkerhetsarbete vid Högskolan i Skövde

Dessa riktlinjer har fastställts av rektor 2024-12-18 och gäller från samma datum.

Dnr HS 2024/757

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Säkerhetsområden	3
3	Säkerhetsorganisation	4
	3.1 Ansvarsfördelning	4
	3.2 Samordnande forum och operativa funktioner	5
4	Säkerhetsarbete	8
	4.1 Säkerhetslägen.....	8
	4.2 Arbetssätt	9
5	Dokumentets giltighet	9

1 Inledning

Dessa riktlinjer bygger vidare på den av högskolestyrelsen fastställda säkerhetspolicyn. Där beskrivs mål för säkerhetsarbetet, indelningen i säkerhetsområden och övergripande ansvarsfördelning. I policyn fastställs också de grundläggande principer och förhållningssätt som Högskolan i Skövdes (Högskolan) säkerhetsarbete bedrivs utifrån:

- Sammanhållet säkerhetsarbete
- Kunskaps- och riskbaserat säkerhetsarbete
- Proaktivt säkerhetsarbete
- Systematiskt säkerhetsarbete

Dessa riktlinjer syftar till att tydliggöra säkerhetsarbetet genom att definiera säkerhetsområdena och beskriva ansvar för och samordning av dem. Riktlinjerna redogör också för tre säkerhetslägen för att säkerställa rätt nivå av ledning, åtgärder och stöd vid händelser som påverkar verksamheten negativt.

Riktlinjerna vänder sig till chefer, medarbetare och studenter vid Högskolan.

2 Säkerhetsområden

Högskolans sammanhållna säkerhetsarbete delas in i fem säkerhetsområden. Arbetet bedrivs utifrån de grundläggande principer och förhållningssätt som beskrivs i säkerhetspolicyn för att skapa goda förutsättning för Högskolans utbildning, forskning och samverkan.

Definition och avgränsning av säkerhetsområdena:

- **Ekonomisk säkerhet:** I området ingår arbetet mot korruption, otillåten påverkan, bedrägerier, etc. Samordning behövs särskilt med informationssäkerhet, IT-säkerhet och personalsäkerhet. Området angränsar till frågor om jäv, upphandling och inköp, resor, representation, etc. som hanteras enligt gällande regelverk.
- **Fysisk säkerhet:** I området ingår arbetet mot inbrott, skadegörelse, brand, våld, etc. Även personsäkerhet ingår. Samordning behövs särskilt med IT-säkerhet och personalsäkerhet. Området angränsar till det systematiska arbetsmiljöarbetet, som hanteras enligt gällande regelverk.
- **Informationssäkerhet:** Området omfattar skydd av Högskolans informationstillgångar, inklusive de resurser som används för att hantera informationen. Även dataskydd ingår. Samordning behövs särskilt med IT-säkerhet och personalsäkerhet. Området angränsar till frågor om personuppgiftsbehandlingar, etc. som hanteras enligt gällande regelverk.

- **IT-säkerhet:** I området ingår arbetet mot cyberangrepp, IT-incidenter och andra hot riktade mot digital infrastruktur, etc. Samordning behövs särskilt med fysisk säkerhet och informationssäkerhet.
- **Personalsäkerhet:** Området omfattar säkerhetsaspekter inom HR-processer, såsom rekrytering och avveckling av personal, tjänsteresor samt utbildningar. Samordning behövs särskilt med fysisk säkerhet, informationssäkerhet och IT-säkerhet. Området angränsar till arbetsmiljöområdet, som hanteras enligt gällande regelverk.

Utöver de fem säkerhetsområden finns frågor och perspektiv som behöver integreras i det sammanhållna säkerhetsarbetet eller i samordningen mellan berörda säkerhetsområden. Det gäller bland annat samverkan med externa parter verksamma utomlands, forskningsdata som kan användas både för civila och militära ändamål (PDA) eller andra säkerhetsfrågor inom ramverket för ansvarsfull internationalisering. Även säkerhetsskyddsområdet ingår i det sammanhållna säkerhetsarbetet, då eventuella säkerhetsskyddsåtgärder kan delas in i tre av Högskolans säkerhetsområden: fysisk säkerhet, informationssäkerhet och personalsäkerhet.

3 Säkerhetsorganisation

I säkerhetspolicyn anges att ansvaret för säkerhet följer Högskolans arbetsordning och delegationsordning, med rektor som övergripande ansvarig.

Det sammanhållna säkerhetsarbetet ska skapa förutsättningar för god säkerhet och möjliggöra för chefer, medarbetare och studenter att ta sitt ansvar. Säkerhetsorganisationen tydliggör funktioner och ansvar för arbetet samt beskriver samordningsforum på olika ledningsnivåer. Av organisationen framgår även ansvar för och samordning av säkerhetsområdena.

3.1 Ansvarsfördelning

3.1.1 Högskolestyrelsen

Styrelsen ska besluta i viktigare frågor om verksamhetens säkerhet (HF, 2 kap. 2 §). Rektor rapporterar och följer upp Högskolans sammanhållna säkerhetsarbete regelbundet för styrelsen. Uppföljningen ger underlag för strategisk diskussion och beslut.

3.1.2 Rektor

Som myndighetschef är rektor ytterst ansvarig för säkerhetsarbetet på övergripande nivå. Genom rektors delegationsordning fördelas ansvaret för säkerhetsarbete vidare i organisationen.

3.1.3 Chefer på institution och inom verksamhetsstödet

Varje chef ansvarar för sin organisatoriska del med tillhörande personal, studenter, leverantörer av tjänster, samarbetspartners och besökare samt lokaler och övriga tillgångar. I ansvaret ingår att tillse att lagar, förordningar, övrigt regelverk och säkerhetsrutiner inom relevanta säkerhetsområden är kända och följs samt medverka i genomförandet av beslutade åtgärder. Berörd chef medverkar i nivåbedömning av säkerhetsläget. I ansvaret ingår även att uppmärksamma säkerhetsbrister samt följa upp och utreda säkerhetshändelser och incidenter.

3.1.4 Medarbetare

Alla medarbetare på Högskolan har en viktig roll och ett ansvar att bidra till ökad säkerhet och påpeka brister i denna till överordnad. Det innebär att följa lagar, förordningar, övrigt regelverk och säkerhetsrutiner samt medverka i genomförandet av beslutade åtgärder. Det är viktigt att medarbetare rapporterar säkerhetshändelser, säkerhetsbrister och incidenter för bedömning och åtgärd.

3.1.5 Student

Alla studenter vid Högskolan har en viktig roll och ett ansvar att bidra till ökad säkerhet och påpeka brister i denna. Det innebär att följa lagar, förordningar, övrigt regelverk och säkerhetsrutiner samt medverka i genomförandet av beslutade åtgärder. Det är viktigt att studenter rapporterar säkerhetshändelser, säkerhetsbrister och incidenter för bedömning och åtgärd.

3.2 Samordnande forum och operativa funktioner

För samordning av säkerhetsarbetet nyttjas Högskolans befintliga grupper och forum i så lång utsträckning som möjligt. Det innebär att rektors och högskoledirektörens ledningsgrupper är del av säkerhetsorganisationen. De operativa delarna av säkerhetsorganisation finns inom verksamhetsstödet.

3.2.1 Rektors ledningsgrupp

Rektors ledningsgrupp utgör Högskolans forum för samordning av säkerhetsfrågor på strategisk nivå. Ledningsgruppen ska regelbundet, dock minst två gånger per år eller vid behov, behandla

säkerhetsfrågor, särskilt frågor som rör eller påverkar utbildning, forskning och samverkan direkt eller indirekt.

Säkerhetsansvarig adjungeras till rektors ledningsgrupp då säkerhetsfrågor behandlas.

3.2.2 Högskoledirektörens ledningsgrupp

Högskoledirektörens ledningsgrupp utgör Högskolans forum för samordning av säkerhetsfrågor på taktisk nivå. Ledningsgruppen ska regelbundet, dock minst tre gånger per år eller vid behov, behandla säkerhetsfrågor, särskilt frågor som rör flera säkerhetsområden eller påverkar flera delar av verksamhetsstödet direkt eller indirekt.

Samordnare för aktuella säkerhetsområden adjungeras till högskoledirektörens ledningsgrupp då frågor inom säkerhetsområdena behandlas.

3.2.3 Säkerhetsgruppen

Säkerhetsgruppen arbetar samordnande och utvecklande på operativ nivå utifrån beslutad handlingsplan för det sammanhållna säkerhetsarbetet och fortlöpande behov. Gruppen är uppdragstagande för ytterligare arbetsuppgifter som rektors eller högskoledirektörens ledningsgrupper identifierar. Gruppen bistår säkerhetsansvarig i rapportering till Högskolans ledning. Gruppen, eller delar av gruppen, planerar och genomför också högskoleövergripande aktiviteter.

Säkerhetsgruppen består av säkerhetsansvarig (ordförande) och samordnare för säkerhetsområdena. Vid behov och för enskilda frågor kan ordförande besluta om att ytterligare personer adjungeras till gruppen.

3.2.4 Säkerhetsansvarig

Det sammanhållna säkerhetsarbetet leds av säkerhetsansvarig. Funktionen är högskoleövergripande och innebär att säkerhetsansvarig samordnar säkerhetsarbetet mellan strategisk, taktisk och operativ nivå. Säkerhetsansvarig rapporterar till Högskolans ledning.

Säkerhetsansvarig ansvarar för övergripande säkerhetsplanering, omvärldsbevakning och samverkan med externa parter.

Säkerhetsansvarig ansvarar också för ledning och organisation av samordnarna för säkerhetsområdena.

Säkerhetsansvarig medverkar i utformningen av den organisation/arbetsgrupp, som behövs för det operativa säkerhetsarbetet inom respektive säkerhetsområde.

Chefen för Avdelningen för service, IT och säkerhet är säkerhetsansvarig, om inte annat beslutas.

3.2.5 Säkerhetsområde: ansvarig avdelning och samordnare

För varje säkerhetsområde finns en ansvarig avdelning inom verksamhetsstödet och en utsedd samordnare med uppgift att koordinera det operativa säkerhetsarbetet inom säkerhetsområdet.

De ansvariga avdelningarna är:

- Ekonomisk säkerhet – Ekonomiavdelningen
- Fysisk säkerhet – Avdelningen för service, IT och säkerhet
- Informationssäkerhet – Avdelningen för service, IT och säkerhet
- IT-säkerhet – Avdelningen för service, IT och säkerhet
- Personalsäkerhet – HR-avdelningen

Ansvarig avdelning ska ge säkerhetsområdets samordnare förutsättningar i form av tid och kompetens att utföra sina arbetsuppgifter. Ansvarig avdelning ska också utforma den organisation/arbetsgrupp som behövs för det operativa säkerhetsarbetet inom säkerhetsområdet tillsammans med säkerhetsansvarig och samordnare; organisationen/arbetsgruppen bemannas med tillräckliga resurser och kompetens från berörda delar av Högskolan. För frågor som rör flera av verksamhetsstödet avdelningar ska ansvarig avdelning se till att dessa avdelningar involveras.

Säkerhetsområdets samordnare ska koordinera det operativa säkerhetsarbetet inom området; i detta arbete ingår process-utveckling, rådgivning, rapportering, uppföljning, nätverkande, kompetensutveckling, etc. samt ytterligare uppdrag som kan tillkomma. Samordnaren ingår i säkerhetsgruppen och ska bidra till det sammanhållna säkerhetsarbetet genom samordning mellan säkerhetsområdena. Samordnaren leder eventuell organisation/arbetsgrupp inom säkerhetsområdet. Samordnaren fungerar som stöd i säkerhetsfrågor till Högskolans chefer och kontaktar kontaktpersoner vid institutionerna och studenter när det är relevant. Samordnaren rapporterar till säkerhetsansvarig och ansvarig avdelning.

Samordnaren ska ha god inblick och kunskap inom säkerhetsområdet. Samordnaren utses av chefen för ansvarig avdelning i samråd med säkerhetsansvarig.

3.2.6 Kontaktperson för säkerhetsfrågor på institutionsnivå

På varje institution finns minst en utsedd kontaktperson för säkerhetsfrågor. Kontaktpersonen ska stödja kommunikationen mellan institutionen och säkerhetsorganisationens övriga delar. Kontaktpersonen utses av prefekt.

4 Säkerhetsarbete

Högskolans säkerhetsarbete bygger på nivåbedömning av säkerhetsläget samt systematiskt och standardiserat arbetssätt.

4.1 Säkerhetslägen

Högskolan arbetar efter tre säkerhetslägen: grön, gul och röd nivå. Utgångspunkten är normalläge som motsvarar grön nivå.

Vid en händelse som kan påverka verksamheten görs en nivåbedömning av allvarlighetsgraden. Rektor, högskoledirektör eller prefekt bedömer säkerhetslägets nivå, med stöd av berörd chef, säkerhetsansvarig och övriga delar av säkerhetsorganisationen. Nivåbedömningen är vägledande för hur krishanteringen bedrivs, se vidare i riktlinjer för krishantering.

*Larma SOS på 112 vid akut krissituation
med fara för liv, egendom eller miljö*

4.1.1 Grön nivå

Grön nivå är normalläge och innebär att Högskolan bedriver sin verksamhet som vanligt. Verksamheten är opåverkad av inre eller yttre störningar, och mindre incidenter hanteras i den ordinarie verksamheten. Grön nivå betyder att Högskolans ordinarie bevaknings- och beredskapsrutiner är aktiva för att fånga upp händelser som skulle kunna föranleda ändring av säkerhetsläget till gul eller röd nivå. Högskolans säkerhetsorganisation arbetar med förebyggande säkerhetsarbete, förstärkning av generell säkerhetsmedvetenhet och beredskap att hantera störande säkerhetshändelser, säkerhetsbrister eller incidenter i enlighet med dessa riktlinjer.

4.1.2 Gul nivå

Gul nivå innebär att det pågår någon form av störande händelse eller påfrestning inom en avgränsad del av Högskolans verksamhet. Händelsens karaktär eller omfattning kan dock hanteras av berörd verksamhet. Viss ordinarie verksamhet kan behöva läggas åt sidan under en kortare period för att hantera händelsen. Se vidare i riktlinjer för krishantering.

4.1.3 Röd nivå

Röda nivå innebär en allvarlig händelse internt eller externt som har, eller bedöms få, stor påverkan på Högskolans verksamhet.

Krisorganisationen aktiveras och en stödfunktion sätts samman efter bedömning av den aktuella krissituationen. Se vidare i riktlinjer för krishantering.

4.2 Arbetssätt

Högskolans säkerhetsarbete bedrivs utifrån de grundläggande principer och förhållningssätt som beskrivs i Högskolans säkerhetspolicy. Arbetet omfattar att:

- Kartlägga skyddsvärda tillgångar
- Identifiera hot och sårbarheter
- Bedöma risker
- Föreslå skyddsåtgärder

Det innebär att skyddsåtgärder anpassas utifrån behov och risker genom att identifiera, förebygga, förhindra och begränsa tänkbara hot och sårbarheter. Aktiviteter inom det sammanhållna säkerhetsarbetet, samordnade mellan flera säkerhetsområden eller inom enskilda områden är att:

- Genomföra riskanalyser och kartläggningar
- Ta fram kontinuitetsplaner
- Införa beslutade skyddsåtgärder
- Hålla organisationen uppdaterad genom omvärldsbevakning, utbildning och övning
- Rapportera enligt gällande regelverk

Skyndsam incidentrapportering och systematisk hantering av säkerhetsincidenter har stor betydelse i det proaktiva säkerhetsarbetet. Högskolans process för incidentrapportering och hantering syftar till att mildra effekten av hot, säkerhetshändelser, säkerhetsbrister och incidenter samt underlätta för verksamheten att återgå till normalt säkerhetsläge på grön nivå. Processen ger också möjlighet att vidta förebyggande åtgärder för att motverka liknande händelser eller incidenter.

Det sammanhållna och proaktiva säkerhetsarbetet utgör grunden i Högskolans arbete med krisberedskap. Det förebyggande arbetet med krisberedskap bedrivs inom ramen för säkerhetsorganisationen. Se vidare i riktlinjer för krishantering.

5 Dokumentets giltighet

Dokumentet gäller från 2024-12-18 och ersätter Säkerhetsorganisation vid Högskolan i Skövde (dnr HS 2020/829). Följdbeslut av tidigare styrdokument, såsom säkerhetsperson på institution (HS 2020/1013) upphävs.